

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
БЛАГОЕВГРАД
ПРАВНО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО И МЕЖДУНАРОДНИ
ОТНОШЕНИЯ”**

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационен труд

**за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
по специалност „Международно право и международни
отношения” професионално направление 3.6 „Право”**

**„РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА В ПРОЦЕСА НА
ЕВРОАТЛАНТИЧЕСКАТА ИНТЕГРАЦИЈА“**

**Научен ръководител:
доц. д-р Николай Попов**

**Кандидат-докторант:
Виолета Паунковска**

Благоевград, 2022

Дисертационният труд на тема: „Република Северна Македония в процеса на Евроатлантическата интеграция“ е обсъден и насочен за защита пред научни жури от Катедрения съвет на катедра „Международно право и международни отношения“ към Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ - Благоевград на редовно заседание, проведено на 16.06.2022г.

Защитата на дисертационния труд пред научни жури ще се състои на 16.09.2022 г. от 14.00 часа в зала № 302 на VI-ти учебен корпус на Правно-историческия факултет на открито заседание на научното жури, определено със заповед № 1169 г. на Ректора на Югозападния университет

„Неофит Рилски“ - Благоевград в състав:

1. Проф. д-р Борис Манов
2. Доц. д-р Димитър Тюолеков
3. Доц. д-р Мария Бакалова-външен
4. Доц. д-р Мариета Рабохчийска –външен
5. Доц. д-р Георги Георгиев – външен

Резерви: Доц. д.н. Петя Пачкова

Доц. д-р Спас Ташев - външен

Материалите, свързани със защитата на дисертационния труд, са на разположение на интересуващите се на интернетстраницата на Югозападния университет „Неофит Рилски“ - Благоевград, както и в Катедра „Международно право и международни отношения“ на Правно-историческия факултет.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

- 1.Актуалността на изследването
- 2.Обект и предмет на изследването
- 3.Целта на разработка
- 4.Основната теза в изследването
- 5.Научноизследователски подходи и методи

II. ОБЕМ И СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

II. КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

III. СПРАВКА ЗА ПРИНОСИТЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

IV. СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА

I ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Република Северна Македония упражни правото си на самоопределение и стана самостоятелна, суверенна и независима република. Тя доказа, че е държава, която разрешава по мирен път всички спорове и напрежения в страната и извън нея. След независимостта тя продължи приятелските си отношения с всички бивши югославски държави. Решава проблемите с някои от своите съседи по мирен начин. Когато всички тези аспекти се съберат, може да се потвърди, че Р.С. Македония отговаря на всички условия за европейска интеграция, което всъщност е нейн стратегически интерес.

1. Актуалността на изследването

Актуалността на изследването се определя от наличието на ограничен брой проучвания, които чрез теоретичен и практически анализ на европейската интеграция на Р.С. Македония(РСМ), отразяват настоящото ѝ състояние в процеса на европейска интеграция, начина, по който нейните съседи и други държави от ЕС и НАТО я възприемат в тази област, способността ѝ да постигне желаната цел, както и мнението на обикновените граждани спрямо готовността на тяхната Родина да бъде неразделна част от ЕС.

Настоящото изследване разглежда предизвикателствата, които РСМ е преодоляла и тези, които ѝ предстоят, за да завърши успешно евроатлантическата си интеграция

Представени са успехите, които е постигнала държавата Северна Македония по отношение на върховенството на закона, независимост на съдебната власт, пазарната икономика, толерантността между етническите групи, които са необходими като ценности за присъединяване към Европейския съюз, но и за приближаване на страната до европейските стандарти и подобряване на живота на нейните граждани, както и нейните възможности да изпълни основния ангажимент за решение на Европейския съвет за започване на преговори за присъединяване.

РСМ е изправена пред двойно предизвикателство: поддържане на приемственост чрез подобряване на качеството на работата до момента и подготовка за започване на преговори. Тя полага сериозни усилия за привеждане на институционалния си потенциал съобразно нивото на предстоящите си публични задължения, като използва най-разумно и целенасочено наличните си оскъдни ресурси.

Общата оценка на Европейската комисия е, че Р.С. Македония увеличи усилията си и отбеляза положителни и устойчиви резултати в ключови области. Като такива са посочени съдебната реформа, случаите с висока корупция, реформа в сектора за сигурност и реформа на публичната администрация. Европейският съюз оцени, че са предприети значими законодателни стъпки за укрепване на независимостта на съдебната власт.

Бяха потвърдени успехите във всички ключови области, които бяха поставени като задачи от Европейския съвет през юни 2018 година, и това важи особено за съдебната система. В тази част докладът посочва значителен напредък, постигнат в укрепването на независимостта на съдебната система, позовавайки се на други съответни доклади и оценки от тази институционална сфера.

Освен това, сигурността и стабилността за РСМ, която идва с членството в НАТО, ще има положително въздействие върху сигурността и стабилността на целия Балкански регион, чрез подобряване и засилване на двустранното и многостранното партньорство и регионалното сътрудничество. Като член на НАТО, РСМ ще може да допринесе още повече за стабилизирането на региона.

С членството в Алианса Северна Македония засили своята вътрешна сигурност, но също така и на региона, където се превърна във важен фактор за стабилност. Като член на НАТО, тя стартира първата Air Policing мисия, която е от изключителна полза за страните членки на Алианса с цел защита на целостта на въздушното пространство на съюзническите държави.

Пълноправното членство в Европейския съюз остава стратегическа цел на Р.С. Македония. Следователно ключов приоритет е започването на преговорите за присъединяване към Европейския съюз възможно най-скоро, а въз основа на постигнатата степен на икономическа интеграция, адаптирането на законодателството и институциите, изграждането на добросъседски отношения и приноса в процеса на регионално сътрудничество.

В изследването е обхванат периодът от 1991 година, когато започна процесът на интеграция на Република Македония към Европейския съюз, както и мисията на държавните органи за осъществяване на сътрудничество с всички субекти за постигане на крайната цел - членство. Също така е обхванат е и периодът на предизвикателства за РСМ, който доведе до подписването на Споразумението за стабилизиране и асоцииране през 2001 година, влязло в сила през 2004 година.

Разгледано е и придобиването на статут на държава-кандидат през 2005 година, което е голяма стъпка и напредък за постигане на нейната

стратегическата цел за пълноправно членство в Европейския съюз. Следващата част от дисертационния труд е посветена върху принципните постановки в по-нататъшните преговори, и в разширяването стратегията на РМ за членство в Европейския съюз от 2006 година. С тези устройствени начала в процеса по евроинтеграция на РМ се потвърждават Копенхагските критерии за присъединяване като условие за членство в Европейския съюз. Постигане на политически консенсус, върху който се поставя особен акцент при вземане на решения за започване на преговори. Като основна насока при формулиране на политиката на държавните органи и правителството са представени европейското партньорство и препоръките в съдържанието на заявлението за членство и в годишните доклади за напредъка, и в аналитичните доклади.

Специален акцент е поставен върху сложният процес на европейската интеграция на РСМ, въпреки че тя отговаря на условието за международно признаване, поради спора с Гърция за името на страната, този процес на признаване се реализира бавно. Подчертан е проблемът с европейската интеграция на РСМ е срещата на върха на ЕС, която се проведе в Брюксел, през октомври 2019 година, когато Р. Франция оспори стремежа на РСМ за започване на преговорите за членство в ЕС. Френската позиция не се прие безусловно от останалите страни, членове на ЕС. Своеобразна подкрепа на Париж бе и българското становище от ноември следващата, 2020 г.

Прилагат се резултатите от емпирично изследване въз основа на анкетен въпросник. Чрез този класически изследователски инструмент се проправя пътя за установяването на по-сериозен анализ за членство в ЕС, както и за заключителни наблюдения върху него.

2. Обект и предмет на изследването

Обект на изследването е външнополитическия курс на Република Северна Македония след обявяването на независимост през 1991 година.

Предмет на изследването е процесът на интеграция на Република Северна Македония към НАТО и Европейския съюз и отражението на евроатлантическата ориентация на държавата във вътрешнополитически и външнополитически план.

3. Целта на разработката

Целта на разработката е да се проучат особеностите и ефектите от развитието на процесите на евроатлантическа интеграция във външнополитическия курс на Република Северна Македония. За постигането на поставената цел са определени следните основни задачи:

- Разглеждане на особеностите в развитието и конституционното устройство на Република Северна Македония след обявяване на независимост.
- Анализирание на спецификите в процеса на присъединяване на Република Северна Македония в НАТО.
- Анализирание на актуалните акценти и предизвикателства пред Република Северна Македония в процеса на присъединяване към Европейския съюз.

4. Основната теза в изследването

Основната теза в изследването е, че евроатлантическата ориентация на Република Северна Македония и интеграцията в НАТО и Европейския съюз са без алтернатива и спомагат за устойчивото развитие и увеличаването на благосъстоянието на гражданите на държавата. Тези процеси имат и своето положително влияние върху невралгичния регион на югоизточна Европа в частност, а в цялост и на Европейския съюз.

5. Научноизследователски подходи и методи

Анализ на съдържанието. По отношение на анализът на съдържанието е използвана изследователска техника, за извличане на повтарящи се и валидни заключения от данните, свързани с Р.С. Македония в евроатлантическата интеграция. Интуитивно, анализът на съдържанието се характеризира като изследователски метод, който ще има символичното значение на посланията относно стремежите на Р.С. Македония на пътя към ЕС и НАТО.

Сравнителен анализ. Чрез сравнителния метод в това изследване са подредени и сравнени определени факти, както и събития по отношение на изпълнението на критериите, определени от ЕС и НАТО, на страните които кандидатстват за присъединяване към техните организации, както и изпълнението на същите за присъединяването на РСМ. Чрез сравнителният метод в изследването се подчертава кое е общото, а кое е различното по отношение на критериите от страна на организациите и изпълненото за присъединяване към тях от страна на Северна Македония. Важни характеристики и цели на този метод са: определяне на общи или подобни въпроси, събития, форми, които ще дадат систематизация; откриване или мониторинг на развитието, еволюцията, стратегията, напредъка или

изоставането в развитието на дефинираните – установените въпроси и събития в процеса на европейската интеграция на РСМ.

Събиране на първични данни чрез анкета (Survey research). В изследването този метод е използван за събиране на първични данни чрез анкета, с чиято реализация са получени данни във връзка с тематичната единица на научния труд. Анкетата се използва с цел идентифициране и измерване на характеристиките, нагласите и поведението на хората при изследването за процеса на евроатлантическата интеграция на РСМ. Чрез анкетното проучване е получена следната информация: лична информация (за произхода, възрастта, принадлежността към определена социална група), минало поведение, планирано бъдещо поведение или бъдеща чувствителна информация. Анкетата е проведена на няколко етапа: голям брой от анкетираните, които ще бъдат избрани въз основа на вероятността (случаен избор), за да представят своето население и да дадат пълна картина за необходимата информация. Анкетата даде реалистична картина за мнението на хората, тяхното поведение и нагласи, удовлетворението-недоволството относно процеса на европейска интеграция на РСМ, т.е. определяне на причините и последиците на дадените от тях отговори.

II СТРУКТУРА НА ОБЕМ И СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Структурата на дисертационния труд се състои от увод, три глави, заключение и библиография. Общият обем е от 277 страници. Научният апарат включва 275 бележки под линия. Към съдържанието се отнася и библиографска справка на използваната и цитирана литература, която съдържа 144 заглавия на кирилица и латиница, и общо 99 уебсайтове. Сред използваната литература са налице изследвания и документи на български,

србски, английски езици в областта на правото на ЕС и НАТО както и информация от публикуваните в Интернет официални страници на отделните евроатлантически институции, секретариат по европейските въпроси, министерство на външните работи, парламента на Република Северна Македония включително и вътрешната и външната политика на Република Македония, които имат отношение към темата.

Структурата на дисертационният труд е следната:

Увод

Глава първа: Република Северна Македония като независима и суверенна държава

- 1.1. Обявяване на независимост на Република Македония. Признаване от Република България.
- 1.2. Вътрешна нестабилност в Република Северна Македония след 1991 г.
- 1.3. Конституционно устройство на Република Северна Македония

Втора глава: Предизвикателствата на Република Северна Македония в процеса на присъединяване към НАТО

- 2.1. Начало и развитие на партньорството между Република Северна Македония и НАТО.
- 2.2. Особености в процеса на присъединяване.
- 2.3 Република Северна Македония като 30-та държава-членка на НАТО

Трета глава: Актуелни акценти в процеса на присъединяване на Република Северна Македония към Европейския Съюз.

- 3.1. Историческо развитие и същност на Европейския съюз

3.2. Присъединяването към Европейския съюз като стратегически интерес на Република Северна Македония

3.3. Предизвикателства пред Република Северна Македония в процеса на присъединяване към ЕС

3.4. Анализ на анкетно проучване

Заключение

Библиография

III КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Въведението в дисертационното изследване е насочено към всички предизвикателства, пред които е изправена Република Северна Македония в процеса на присъединяване към Европейския съюз, които тя е преодоляла, както и нейната интеграция в НАТО. Представени са успехите, постигнати от Република Северна Македония по отношение на върховенството на закона, независимостта на съдебната система, пазарната икономика, толерантността между етническите групи, които са необходими като ценности за влизане в Европейския съюз. Също така, защитено е приобщаването на страната към европейските стандарти и подобряването на живота на гражданите, както и способността на правителството да изпълнява основните си задължения с цел ускоряване на мечтаното решение на Европейския съвет за начало на преговорния процес. Специален акцент е поставен върху трудния процес в европейската интеграция на Република Македония. РСМ, въпреки че отговаря на условието за международно признаване поради спора с Република Гърция за името на страната, този процес на признаване се реализира бавно. Изтъква се и

проблемът с европейската интеграция на Северна Македония на срещата на върха на ЕС, проведена в Брюксел през октомври 2019 година, когато Република Франция блокира началото на преговорите.

Глава първа: Република Северна Македония като независима и суверенна държава

В първата глава на докторската дисертация са разгледани най-важните събития за Република Северна Македония в нейната история от момента на нейната независимост. Първо се регистрират началото на държавността, които се разделя на няколко исторически периода от първия, т.наречения – Асномски период (1944/1945 година). Вторият, период е период на осъществяване на републиката в рамките на втората, Авнойска (социалистическа) Югославия (1945 – 1991 година), и третият период е след 1991 година т.е. периодът на развитие на суверенна и независима Република Македония.

В същото време следват предизвикателствата, пред които държавата беше изправена след независимостта. Като такъв, приведен проблемът с признаването на името на държавата на международно ниво, от страна на съседната държава, Гърция. Това се дължи, че в продължение на почти три десетилетия страната е именувана под наименованието – бивша югославска държава република Македония. От друга страна, Република България първа призна страната под нейното конституционно име Република Македония.

Ключов пункт в решаването на проблема е международното споразумение, т. нар. „Преспанското споразумение“, сключено между Република Македония и Република Гърция на 17 юни 2018 година, в село Ниваци, близо до Преспанското езеро.

Дадено е подробно описание, че независимостта на РМ като суверенна и независима държава е признато за първи път от Република

България. Този исторически факт е от 15 януари 1992 година и според нас международния правен акт се дължи на няколко причини.

Преди всичко това беше мотивирано от историческите стремежи на българската държава през XIX и XX век, за осъществяване на своето бленувано национално обединение. Но, този път в европейски дух чрез отказ от териториални претенции към Северна Македония, с официално признаване на държавата, но и с ясно уточнение, че България не се ангажира с признаване съществуването на македонска нация.

В допълнение към дисертациония труд, са разработени няколко процеса, както следва: референдумът за независимост и суверенитет на Република Македония; референдум за териториалното деление на страната; състав на новото правителство, т.нар. експертно правителство; състава на парламента, както и военните действия и бойкотовете извършвани от албанското малцинство, живеещо в страната. Всъщност, тяхното поведение беше причина за вътрешна нестабилност в страната. Крайният резултат от подобни действия е Рамковото споразумение, подписано на 13 август 2001 година, представено като мирно споразумение.

Неговите принципи са формулирани чрез: запазване на суверенитета, териториалната цялост и унитарния характер на държавата, както и запазване на мултиетническия характер на македонското общество; насърчаване на мирното и хармонично развитие на гражданското общество; уважаване на етническата идентичност и интересите на гражданите на Република Македония; гарантиране, че Конституцията на Република Македония напълно удовлетворява нуждите на всички граждани и непрекъснато отразява развитието и зрелостта на съвременната демократична държава.

Прилагането на рамковото споразумение не успява да реши проблемите, които бяха в основата на въоръжения междуетнически конфликт в Република Македония. Имено, това допълнително задълбочи

съжителството между македонския народ и албанското национално малцинство.

Допълнително в дисертациония труд, разработена е конституционната рамка на Република Македония, т. е. началото на държавността на днешна Република Северна Македония, която започва с приемането на първата Конституция на Народна Република Македония от 31 декември 1946 година, в рамките на тогавашната Федерална Народна Република Република Югославия. На първата сесия на АСНОМ (Антифашисткото събрание за национално освобождение на Македония) са приети девет нормативни акта, четири от които имат държавно-учредителен характер.

Тези актове, полагат основите на държавата, като федерална единица в рамките на Демократическа федеративна Югославия. На тази сесия се провъзгласява конституцията на Демократична федеративна Македония. „АСНОМ се конституира във върховния законодателен и изпълнителен представителен орган на народа и върховния орган на управление на „Демократична Федеративна Македония“. Разпадането на бившата югославска държава в която и Македония е била една от нейните шест социалистически републики, тогава гражданите на Р. Македония чрез референдум утвърждават своята държавност и суверенитет с цел конституирането на Република Македония като суверенна и независима държава.

Декларацията за суверенитет и независимост, както и проведеният референдум имат голямо значение за приемането на новата Конституция на Република Македония. Този устройствен правен акт беше предвиден с приемането на Декларацията за суверенитет на Социалистическа Република Македония

Втора глава: Предизвикателствата на Република Северна Македония в процеса на присъединяване към НАТО

Втора глава на изследването се изяснява базовата основа за развитието на партньорството между РСМ и НАТО. Република Македония взе решение за евроатлантическата интеграция през 1993 година, по същото време, когато Народното правителство – Парламента, прие Резолюция за влизане на страната в НАТО, момент, когато страната от потребител на сигурност за кратко време се превърна в доверен и съвместим партньор на Алианса, който има деен принос за международните мисии на сигурност в региона и по света.

Интеграцията в НАТО беше поставена като една от стратегическите цели на РСМ. В този контекст, изследването се фокусира върху Стратегическата концепция от 1991 година, в която членовете на НАТО посочват, че политиките и силите на Алианса трябва да се адаптират към промените след Студената война. Тази концепция потвърждава ключовата функция на международната организация към: защита на съюзниците срещу агресия (член 5 от Вашингтонския договор). Той също така, посочва необходимостта от укрепване и разширяване на сигурността в Европа като цяло чрез партньорство и сътрудничество. Тази концепция намалява използването на ядрени сили до минимално ниво, което ще бъде достатъчно за поддържане на мира и сигурността.

В допълнение към отбранителното измерение на НАТО, трябваше да се занимава с икономически, социални и екологични въпроси като начин за насърчаване на стабилността и сигурността в евроатлантическата зона като цяло. Тази концепция всъщност е в основата на създаването и формирането на Партньорство за мир (ПзМ) през януари 1994 година. Това е основната програма за практическо двустранно сътрудничество между НАТО и отделните страни партньори, което представлява значителен скок напред в процеса на сътрудничество. През 1997 година, беше създаден

Евроатлантическият съвет за партньорство (ЕАПС), за да замени Северноатлантическият съвет за сътрудничество и да надгради неговите постижения, като по този начин отвори засилено и по-оперативно партньорство.

Същността на партньорството и сътрудничеството на многонационалното ниво се състои в редовни консултации и сътрудничество, насочени към изграждане на транспарентност и доверие в цялата евроатлантическа зона. Този начин на сътрудничество на двустранно ниво изисква развитието на практическо работно сътрудничество между страните от НАТО, въз основа на техните специфични ситуации и нужди. Процесът на партньорство включва изграждане на диалог и разбирателство между всички участващи страни, много от които са бивши врагове като членове на противоположни съюзи или отдавна са въввлечени в регионални, териториални, политически, етнически или религиозни спорове. Първата стъпка на Република Македония в процеса на членство в НАТО е включването ѝ в програмата Партньорство за мир.

„Република Македония е една от първите страни, които я прие инициативата „Партньорство за мир“ през януари 1994 година. Следователно на това, през 1995 година, Република Македония става член на Партньорство за мир, която заедно с други страни партньори участва в изграждането на новата структура за сигурност на континента. Като потвърждение за такава ориентация е даден пълният консенсус на всички парламентарни и извънпарламентарни политически партии и огромната подкрепа на гражданите, която е изразена с решението на Народното собрание – Парламента на Република Македония за присъединяване към НАТО.

Изследването, води до определени характеристики, които съставляват страната в процеса на присъединяване. Такъв е примерът, че присъединяването на Република Северна Македония към НАТО е водещо

за членството ѝ в ЕС, преди всичко поради факта, че е политически съюз със страни, някои от които са водещи членки на ЕС. Също и поради естественото (природата) на атлантическия съюз, който е военен съюз и политически съюз, който декларира като свои отправни точки принципите на опазване на мира, човешките права и свободи, демокрацията и върховенството на закона. Министерството на отбраната на РСМ е съставило и приело редица национални документи, свързани с членството в НАТО. Това са: въздушно патрулиране и защита на въздушното пространство – Air Policing; Стратегически преглед на отбраната 2018 г. на РМ. Дългосрочен план за развитие на отбранителните способности 2019 – 2028 година.

Приоритет при провеждането на отбранителната политика, освен защитата на независимостта и териториалната цялост, са защитата на населението и критичната инфраструктура, при кризи, катастрофи, извънредни ситуации и други рискове и заплахи. За тази цел, необходимо е да се прилагат принципите на стандартизация, междуинституционална оперативна съвместимост и интеграция с НАТО. Насърчаването и поддържането на добросъседски отношения, укрепването на регионалното сътрудничество и гарантирането на регионална сигурност и стабилност, както и предотвратяването на киберзаплахи също остават основен приоритет на отбраната. Чрез използването на приложения и програми на НАТО ще бъде възможно да се идентифицират проблеми в области и области от интерес за изследвания в областта на сигурността. Обединената разузнавателна служба е жизненоважна за всички военни операции. Контролът на лица и образувания в интегрираната система на НАТО може да осигури достъп до огромен брой разузнавателни и други важни данни, които ще предотвратят влизането на голям брой подозрителни и опасни лица. В областта на кибернетиката, която е важен сегмент от политиката за сигурност на Р.С.Македония.

Всичко това са добрите насоки, които системата ще следва по отношение на НАТО и ще доведат до това Република Македония да стане 30-та по ред страна-член на НАТО. Посочено е, че Споразумението за добросъседски отношения между Р. България и РСМ, когато бе подписано през август 2017 година, отвори вратата на Северна Македония да се присъедини към НАТО. С този договор, се доказва, че страната има потенциал да засили сигурността, стабилността и просперитета в целия Западен Балкан. РСМ на 27 март 2020 година, стана пълноправен член на Алиянсата. С членството в НАТО държавата засили вътрешната си сигурност, но и в региона, където се превърна във важен фактор за стабилност. Главното предимство на НАТО, освен сигурността, е съюзническата солидарност, което високо се цени от всички страни членки, включително и от РСМ.

Трета глава: Актуални акценти в процеса на присъединяване на Република Северна Македония към Европейския Съюз

Третата глава най-първо дава общата характеристика на Европейския съюз. Неговото историческо развитие от основаването на Европейската общност за въглища и стомана, която е от съществено значение и чрез своите договори прерасна в Европейския съюз. Целта му беше да инициира икономическа солидарност в сътрудничеството между западноевропейските страни. Както и възможността за тяхното политическо сближаване и изграждане на нова стратегия за доброто и единството на всички европейски страни. Неговото постепенно развитие, което беше разширено и завършено с процесът на създаване на петте основни европейски институции: изпълнителната власт на Европейския съвет, Парламентарната асамблея или Европейския парламент, Съвета на

министрите, Съда на Европейските общности и Комисията по икономически и социални въпроси и дела.

Структурата претърпя няколко неизбежни промени, поради необходимостта да отговори на новите изисквания на процеса на евроинтеграция. Първото успешно постижение на плана за обединение на Европа е Парижкият договор, с който се създаде Европейската общност за въглища и стомана, подписан на 18 април 1951 година в Париж.

Необходимостта от формиране на политически съюз създаде Договора за Европейския съюз, който беше подписан в Маастрихт на 7 февруари 1992 година и влезе в сила на 1 ноември 1993 година. Това създаде нови критерии за влизане в Европейския съюз, произтичащи от срещата на върха в Копенхаген, проведена през юни 1993 година, така наречените Копенхагенски критерии, чието изпълнение предполага стабилно демократично правителство, което зачита закона и правата на човека. Това бележи нов етап в процеса на създаване на силно единство между народите на Европа. Споразумението с ЕС открива нов етап в процеса на създаване на европейската общност с една единствена цел, укрепване на новия тип демокрация и осигуряване успешно действие на институциите в посока на икономическото и социално развитие на европейските страни-членки.

През 2007 година, беше подписан друг договор – Договорът от Лисабон, който влезе в сила на 1 дек. 2009 година. Този договор най-после влезе в сила и запази дихотомията по отношение на начина на подреждане на различните области на компетентност на Европейския съюз.

Освен това изследването се фокусира стриктно върху присъединяването към Европейския съюз като стратегически интерес за РСМ.

За постигането на тази цел всички нейни държавни институции бяха пряко ангажирани с изпълнението на приоритетите на Партньорството за присъединяване. Именно, за тази цел Европейският съюз през 1992 година,

създаде Арбитражна комисия, която да определи кои от бившите югославски републики отговарят на изискванията за да бъдат независими държави. Комисията беше съставена от председателите на конституционните съдилища на няколко европейски държави, оглавявани от Робърт Бадинтер. Заключението бе, че РМ отговаря на условието за международно признание, но поради спора с Гърция за името на новата държава този процес на признаване бе труден и бавно се реализира.

В този контекст се описва ситуацията и преговорния процес, свързан с името, пред които е изправена Република Северна Македония. Той продължи почти три десетилетия. Развитието на спора между двете страни приключи с подписването на Преспанското споразумение, 17 юни 2018 година.

През декември 1995 година, започват първите дипломатически отношения с откриването на нейната дипломатическа мисия в Европейския съюз. Напредъкът на РСМ към Европейския съюз се състои в изпълнение на дадените реформи и зачитане на критериите на Европейския съвет, определени в Копенхаген. През април 1997 година, РМ подписва първото Споразумение за сътрудничество с Европейския съюз, както и Споразумението в областта на транспорта, а след това и на текстилната индустрия. Споразумението за сътрудничество е първият сложен правен акт на РМ, който е подписан с Европейската общност и влезе в сила на 1 януари 1998 година.

През 1998 година, Европейският съюз откри постоянно представителство, т.е. Служба на Европейската комисия в РМ, която през март 2000 година, беше прехвърлена в Делегация на Европейската комисия. През февруари 1998 година, в градът Охрид за първи път се провежда среща на министерско ниво между Република Македония и Европейския съюз. През май 1999 година, Европейската комисия създаде рамка за сътрудничество на Европейския съюз със страните от Западните Балкани

чрез Закона (акта) за стабилност в Югоизточна Европа и със което предложи нов процес на стабилизиране и асоцииране. Същността на този процес е да предложи на страните от Западните Балкани по-тясно сътрудничество с Европейския съюз чрез сключване на споразумения за асоцииране, подобни на европейските споразумения, които бяха сключени със страните от Централна и Източна Европа.

Македонското правителство подаде молбата си за членство в Европейския съюз на 22 март 2004 година, в Дъблин, до тогавашната държава-членка, която председателстваше съюзния съвет – Ирландия. Това официално потвърди политическия ангажимент на Република Македония за членство в Европейския съюз. Договорът от Лисабон през 2009 година, всъщност проправи пътя за реформи на институциите за нови разширявания с нови държави-членки на ЕС, включително Република Македония.

В дисертациония труд, се посочва и мисията на държавните органи в процеса на присъединяване към Европейския съюз, приоритетните цели и стратегическите насоки и предизвикателства на РСМ в процеса на интеграция в ЕС. Също така, участие в националната програма за приемане на правото на Европейския съюз.

През декември 2005 година, след като Република Македония получи статут на кандидат, през следващата година през март правителството на Република Македония одобри Проект на програма за приемане на правото на ЕС (НППА). Национална програма за приемане на правото на ЕС, е цялостен план от дейности, свързани с хармонизирането на законодателството, което страната трябва да изпълни, за да се квалифицира като член на ЕС. Тази програма дава ясна представа за прилагането на необходимите политики, реформи и мерки. Беше даден докладът на Европейската комисия с препоръка за преговори по РСМ – 2020, който на последното заседание за пореден път потвърди, че Северна Македония е готова да започне преговори за членство в ЕС.

Общата оценка на Европейската комисия е, че РСМ засили усилията си и постигна осезаеми и устойчиви резултати в ключови области. Те включват съдебна реформа, дела с висока корупция, реформа в сигурността и реформа на публичната администрация. Брюксел оцени, че са предприети значителни законодателни стъпки за укрепване на независимостта на съдебната власт.

По отношение на втората област, бяха направени Реформи в службите за сигурност и разузнаване, докладът първо говори за реформите в сектора за сигурност и разузнаване, където се посочва новият закон и създаването на Оперативна техническа агенция (ОТА) или Агенция за национална сигурност (АНБезбедност). Докладът прави разлика между старата система на работа, когато функционираше УБК, и сегашната АНБ и посочва засиления надзорен капацитет на тези служби, но и на съвместимостта им.

В третата област докладът разглежда реформите в публичната администрация и посочва дейности за подобряване на прозрачността и отчетността на администрацията, както и усилия за дигитализиране и опростяване на достъпа на гражданите до администрацията, както и предоставянето на основни услуги. Също така важното за този доклад е, че на няколко места в ключовите области на правосъдието и борбата с престъпността и корупцията се посочва, че изпълнението, track record-от т.е. опитът, а именно осезаемите резултати в борбата с корупцията и укрепването съдебната система те постигат напредък и заключава, че този доклад завършва много повече от приемането на закони и приемането на закони.

В изследването се поставя най-голям акцент върху предизвикателствата на Република Северна Македония в процеса на присъединяване към ЕС. Такъв беше Съветът на върха на ЕС, проведен в Брюксел през октомври 2019 гоидна. Република Франция оспори РСМ за началото на преговорите за членство в ЕС, въпреки че повече от половината

от 28-те членки на ЕС, както и водещите хора на ЕС, дотогава открито подкрепиха отварянето на пътя към Съюза за страната. Въпреки настойчивото искане от страна на председателите на основните институции – Съвета, Комисията и Европейския парламент – трите настояваха правителствата да започнат преговори за присъединяване с Р. Албания и РСМ през 2019 година. Франция наложи вето на срещата на външните министри в Люксембург. Според, Франция в момента ЕС е изправен пред твърде много предизвикателства, за да позволи на повече балкански страни да влязат. Франция твърди, както многократно е казвала, подобно на президента Еманюел Макрон, че ЕС трябва първо да се реформира вътрешно и да създаде обща политика за борба с изменението на климата и миграцията.

Условията беха, Северна Македония да направи допълнителни реформи преди началото на преговорите да бъде одобрено. Планът на Франция беше за промяна на правилата за страните, желаещи да се присъединят към ЕС. Този документ представлява приложение от три страници, обясняващо бъдещето на фазите, които трябва да заменят предишните глави. Дадени са двете ключови искания на Париж: първо, по-строги условия и обратимост на процеса, които са изброени в първа точка от документа. Второ, приключването на всяка фаза от преговорите ще отвори възможности за конкретни ползи като увеличена финансова подкрепа и участие в работата на институциите на ЕС. Според, документа основната промяна са седемте фази, които трябва да заменят 35-те глави, през които са се водили до момента преговорите.

На 01 август 2017 година, Р. България и Р. Македония оставиха впечатление, че изпращат силно послание до Европейския съюз и НАТО, че балканските държави изграждат мост за сътрудничество за обещаващо бъдеще за своите граждани, с подписването на Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество. Министър-председателите на Република

Македония и Република България, Зоран Заев и Бойко Борисов на този ден в Скопие подписаха Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество.

Имено, след обявяването на Споразумението за добросъседство между Република България и Република Северна Македония, през следващата 2018 година, възникнаха противаречия, свързани с работата на „Смесената комисия по исторически и образователни въпроси“ под съпредседателството на проф. Ангел Димитров и проф. Драги Георгиев. Първоначално комисията постигна известен напредък и взе решение за фигури/лица от общата история като Св. Свети Кирил и Методий, Свети Климент Охридски, Свети Наум Охридски и Цар Самуил, за да се празнуват заедно. Следващите няколко заседания отбелязаха повратна точка в работата на Комисията. В края на ноември 2019 година, членовете на комисията от Република Северна Македония прекратиха участието си в срещите, с което двустранните отношения не дадоха съществен принос в много области.

Българският президент Румен Радев направи изявление до македонския президент Георги Иванов в Скопие, с което изяснява че: „За българската страна е важно бъдещото име на Република Македония да няма географски детерминанти, които могат да се приемат като претенции към Република България“. В тази посока, подписването на Преспанското споразумение бе одобрено и от българския министър-председател Бойко Борисов, а приветствано и от външно министерство в София. Но в същото време в България бе отбелязано, че името на Република Северна Македония не трябва да се тълкува като основа за евентуална промяна на съществуващите граници или претенции към езика, културата, историята и идентичността на съседите

Година по-късно официално на 17.11.2020 година, България предяви условия за начало на преговорната рамка на РСМ. България постави три условия да бъдат включени в рамката на преговорите: Придържане към езиковата формула от 1999 година и ратифициране от Споразумението за приятелство и добросъседство; Пътна карта за изпълнение на Споразумението от 2017 година; Много ясно твърдение, че претенциите на македонското малцинство в Р.България няма да бъдат подкрепени.

Българското правителство прие рамкова позиция, която беше потвърдена с Декларация на българския парламент. Позицията съдържа нови условия за Република Северна Македония, произтичащи от Споразумението за приятелство, добросъседство и сътрудничество между Република Македония и Република България от 2017 година, (наричан Договор за приятелство МК-БГ). „Новата методология за разширяване, наскоро одобрена от Съвета на ЕС, призовава всички страни да се въздържат от злоупотреби с нерешени въпроси по време на процеса на присъединяване към ЕС“, но не изключва възможността за вето. Справянето с новите предизвикателства, поставени от българските възгледи, може да има редица последствия, които могат да се наблюдават на различни нива за процеса на присъединяване на РС. Македония, за региона, за разширяването на ЕС и за външната политика.

Следват поредица от други събития. На 06 октомври 2021 година, като домакин на срещата на върха на Европейския съюз беше Република Словения, Бърдо. Словенският премиер Янез Янша, организира официален прием за участниците на някои страни членки на ЕС и висшите представители на страните от региона. На срещата на върха българският президент Радев Румен на дневния ред я наблегна агендата 5+1, като уточни условията, изисквани от София към Скопие.

Петте точки обхващат въпроса за краткото име, темата за езика на омразата срещу Р.България и българите, искането за реабилитация на жертвите на комунизма, работата на двете комисии на двете страни, ненамесата във вътрешните работи на Република България и шеста точка предвижда българите като етническа общност, които да бъдат споменати в преамбюла на Конституцията на Република Северна Македония.

За да се отговори на този проблем, беше заключено, че процесът на присъединяване, за да се възстанови доверието и от двете страни и да се използва пълният му потенциал, трябва да се основава на силна убеденост, взаимно доверие и ясни ангажименти от двете страни. Това означава, че лидерите на двете страни трябва по-достоверно да изпълнят своя ангажимент за провеждане на необходимите фундаментални реформи, независимо дали те се отнасят до върховенството на закона, борбата с корупцията, икономиката или осигуряването на правилното функциониране на демократичните институции и публичната администрация, както и хармонизиране на външната политика. Държавите-членки на ЕС са основателно загрижени и трябва да бъдат уверени в недвусмислената политическа воля на страните, както се вижда от структурните и конкретни реформи. Също така, лидерите на двете страни трябва да положат допълнителни усилия за укрепване на регионалното сътрудничество и добросъседските отношения за да донесат стабилност и просперитет на своите граждани.

Всички страни трябва да се въздържат от злоупотреби с нерешени проблеми по време на процеса на присъединяване към ЕС. В същия дух държавите-членки и институциите трябва да бъдат единодушни в региона, като изпращат ясни сигнали за подкрепа и насърчение и говорят ясно и честно за недостатъците, когато възникнат. Всичко това води до отлагане на процеса на присъединяване на РСМ в ЕС и поставяне под въпрос

външната политика на ЕС спрямо региона. Въпреки, че преговорната рамка е документ на ЕС и Северна Македония няма глас при приемането му. Ако РСМ приеме българското тълкуване на Споразумението за приятелство между двете страни, то може да бъде контрапродуктивно за стабилността на страната и региона, поради което ще бъде в противоречие с интересите на ЕС.

Гореизложеното заключава, че може да доведе до отлагане на процеса на присъединяване на РСМ към ЕС и поставяне под въпрос на външната политика на ЕС спрямо региона. Въпреки че рамката за преговори е документ на ЕС и РСМ няма глас при приемането ѝ. Доколкото, Северна Македония приеме българското тълкуване на Договора за приятелство между двете страни, това може да бъде контрапродуктивно за стабилността на страната и региона, защото ще бъде в противоречие с интересите на ЕС.

По този въпрос мнението и позицията са взети предвид на македонското държавно ръководство е, че ще продължат да преговарят с Р. България до последния момент, за мирно справяне с проблема и намиране на общо решение, което да удовлетвори и двете страни. Според тях историята и географията не могат да се променят, но затова бъдещето може да се промени. Трябва също така да се има предвид, че ако спорът между Р.С. Македония и Р. България бъде разрешен, началото на преговорите може да бъде отложено отново поради недоволството на някои държави-членки от изпълнените реформи в Албания, чийто случай е тясно свързан с този на Р.С. Македония, същите държави-членки не искат да ги разделят, с цел поддържане на мира в региона.

Анализирайки междудържавните отношения София-Скопие е много важно за да се излезе от задънената посока да се работи с различна интензивност по двете единствено възможни писти: Едната на голямата интердисциплинарна тема за българското духовно и културно-

историческото наследство в географската област Македония, засягаща пряко формиращата се днешна македонска социално-политическа реалност; Другата на потребността от решаване на затлачените от години практически проблеми във всички сфери от едно пълноценно двустранно сътрудничество, взаимноизгодно и в абсолютно съзвучие с ценностите на ЕС.

В продължение на дисертациония труд, са насочени положителните и отрицателните страни на присъединяването на Република Северна Македония към ЕС. Те включват: повишена политическа стабилност, икономическа сигурност и развитие на функционираща пазарна икономика; макроикономическа стабилност, повишен фактор за растеж на чуждестранните инвестиции за жизнения стандарт; стандартизирано законодателство и реформи в сектора за сигурност. Отрицателни страни са повишените цени и разходи за бюджета на Европейския съюз.

Заключението е завършено заедно с методологията, използвана във връзка с проведеното изследване на рационално утилитарен стандартизиран въпросник (изследване на настоящата политика за влизане на Р.С Македония в ЕС и нейните заключения. Те заключават, че гражданите на Република Северна Македония имат намаляващ ентузиазъм за членство в ЕС и що се отнася до възприятията за важността на членството в ЕС, повечето от анкетиранияте не вярват, че страната е готова да се присъедини към ЕС. Повечето от тях до известна степен вярват в този напредък, от който има малка разлика между онези граждани, които изобщо не вярват в напредъка на Р.С Македония в процеса на интеграция в ЕС. Почти една трета от гражданите са убедени, че Северна Македония никога няма да влезе в ЕС.

Основното заключение обобщава, че РСМ, от самото начало на изграждането на своята независимост Македония избра членство в НАТО,

за да изгради нова архитектура на сигурността, да осигури по-голяма стабилност и сигурност, без да тегли разделителни линии, да изгради мир и сигурност с всички страни и своята политика, да съвпада и да се носи с политиките на други страни от НАТО. За реализирането на този стратегически ангажимент РСМ предприе редица дейности, които водят до техно реализиране.

Пътят на РСМакедония, водещ към европейска интеграция, изглежда твърде дълъг за страната. Що се отнася до членството на РСМ в ЕС, то не трябва да се различава много от това за членство в НАТО. Северна Македония знае, че въпреки че е станала член на НАТО и очаква всеки момент положителен отговор за присъединяване към ЕС, тези две организации не са защитени и предопределени за дълго време напред. В тях Р.С. Македония ще трябва да се адаптира към трансформация и развитие за да реализира интересите си във видимо променената глобална среда.

Въпреки, че Северна Македония полага сериозни усилия за присъединяване към ЕС, бавните реформи в страната са очевидни, особено в икономиката. Несблъскване с реалната ситуация в определени области, както и вътрешнопартийни проблеми, коалиции с най-големите етнически малцинства и вакуум в изграждането на външнополитическите отношения на страната със съседите, особено в момента с Република България.

Желаното членство на Р.С Македония е под контрола на Европейския съюз.

Европейският съюз трябва да разбере, че в този процес на членство на Северна Македония в нейните редици е необходимо и е много повече от политическа подкрепа. Поради факта, че държавата се нуждае от финансови ресурси, които да стимулират икономическия живот и да създават нови работни места, което ще предотврати екстремизма и ще застраши постигнатия досега напредък. Ако, РСМ не е решила някои от проблемите в тези посоки, има опасност някои ретроградни сили да върнат етническите

въпроси и въпросите на сигурността на политическата сцена, което от своя страна да доведе до обратния път към ЕС.

IV. СПРАВКА ЗА ПРИНОСИТЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Като научен принос към изследването претставяват изследваните ефекти от развитието на евроатлантическите интеграционни процеси на Република Северна Македония, които ще доведат страната до устойчиво развитие и повишаване благосъстоянието на нейните граждани и че тези процеси имат положително въздействие върху Балканите и Европейския съюз.
2. Научната информация в изследването е информацията, която е натрупана в базата на данни, получени чрез анкетен въпросник, който проправя пътя за създаване на по-сериозни анализи за членство в ЕС.
3. Представен беше сравнителен анализ, с помощта на който са сортирани факти и събития, свързани с изпълнението на критериите на ЕС и НАТО, както и изпълнение на същите в процеса на евроатлантическа интеграция на Р.С. Македония.
4. Направени са заключения, получени от отговорите от анкетния въпросник, чрез който е проведено изследването по рационално използвания (утилитарен) стандартизиран въпросник (изследване на настоящата политика за влизане на Р.С Македония в ЕС), в областта, през септември и октомври 2020 година.
5. Потвърди се, важното значение на евроатлантическата ориентация на Р. С. Македония. Ако започването на преговори за присъединяването към ЕС не се осъществи проблемите могат да придобият друго измерение и да тръгнат в друга посока, има опасност някои ретроградни сили да върнат на политическата сцена национални, етнически и проблеми на сигурността.

II. СПИСЪК С ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯ

1. Глобализацијата, функционирањето на државата и идентитетот. (Деветта меѓународна научна конференција, Европски универзитет на Република Македонија, 2019 година, извештај објавен под број 316.334.3.063.6: 321);

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2019/12/IJSA-IDEA-Vol.3-No.6.pdf> стр. 107, IDEA International Journal of Science and Arts, European University

2. Меѓународен сојуз за успешност против пандемија (10-та меѓународна научна конференција, Европски универзитет Скопје, 2020 година), Извештај објавен под број-616.98: 578.834 -036.21 (100);

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/01/IJSA-IDEA-Vol-4-No-8-2-min.pdf>, стр. 71 IDEA International Journal of Science and Arts, European University

3. Влиянието на Ковид – 19 условие за создавање на меѓународна престъпност и корупција, Единадесетата национална конференција на докторанти, постдокторски студенти и млади учени в областа на правото, (Институтът за државата и правото при БАН, Казанлък – Р.България, 2021 година);

4. Пандемијата доказ за непочитување на човековите слободи и права во меѓународни рамки, (Меѓународно списание за наука и уметности - “IDEA” ISSN:2545-4560 (on-line), Извештај објавен под број: UDC: 341.231.14-021.244]: 616.98: 578.834} -036.21 (100) Скопје, 2021 г.

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/12/IJSA-IDEA-Vol-5-No-10-FINAL.pdf>, стр. 51, IDEA International Journal of Science and Arts, European University

SOUTHWESTERN UNIVERSITY "NEOPHITE RILSKY"

BLAGOEVGRAD

FACULTY OF LAW AND HISTORY

DEPARTMENT OF "INTERNATIONAL LAW AND INTERNATIONAL RELATIONS"

ABSTRACT

of a dissertation

for awarding the educational and scientific degree "doctor"

in "International Law and International Relations" professional field 3.6 "Law"

**"REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA IN THE PROCESS OF EURO-ATLANTIC
INTEGRATION"**

Research supervisor:

Prof. Dr. Nikolay Popov

Doctoral candidate:

Violeta Paunkovska

Blagoevgrad, 2022

The dissertation work on the topic: "The Republic of North Macedonia in the process of Euro-Atlantic integration" has been discussed and directed for defense before scientific juries by the Departmental Council of the Department of "International Law and International Relations" at the Faculty of Law and History of the Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad at a regular meeting held on 16.06.2022.

The defense of the dissertation work before scientific juries will take place on 16.09.2022 at 2:00 p.m. in hall No. 302 of the VI academic building of the Faculty of Law and History at an open meeting of the scientific jury, determined by Order No. 1169 of the Rector of Southwestern University

"Neofit Rilski" - Blagoevgrad in composition:

1. Prof. Dr. Boris Manov
2. Assoc. Dr. Dimitar Tyuolekov
3. Assoc. Dr. Maria Bakalova-external
4. Assoc. Dr. Marieta Rabohchiyska - external
5. Assoc. Dr. Georgi Georgiev - external

Reserves: Assoc. Ph.D. Petya Pachkova

Prof. Dr. Spas Tashev - external

The materials related to the defense of the dissertation work are available to those interested on the website of the Southwest University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, as well as in the Department of "International Law and International Relations" of the Faculty of Law and History.

CONTENTS:

I GENERAL CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION RESEARCH

1. The relevance of the research
2. Object and subject of the study
3. Purpose of development
4. The main thesis in the study
5. Research approaches and methods

II. SCOPE AND STRUCTURE OF THE DISSERTATION

II. BRIEF DESCRIPTION OF THE DISSERTATION

III. DISSERTATION CONTRIBUTIONS REFERENCE

IV. LIST OF PUBLICATIONS ON THE SUBJECT OF THE DISSERTATION

I GENERAL CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION RESEARCH

The Republic of North Macedonia exercised its right to self-determination and became an independent, sovereign and independent republic. It has proven that it is a country that peacefully resolves all disputes and tensions in the country and abroad. After independence, it continued its friendly relations with all former Yugoslav states. Solves problems with some of its neighbors in a peaceful way. When all these aspects come together, it can be confirmed that R.N. Macedonia meets all the conditions for European integration, which is actually its strategic interest.

1. The relevance of the research

The relevance of the research is determined by the availability of a limited number of studies, which through theoretical and practical analysis of the European integration of Republic of North Macedonia (RNM), reflect its current state in the process of European integration, the way its neighbors and other EU and NATO countries perceive it in this area, its ability to achieve the desired goal, as well as the opinion of ordinary citizens regarding the readiness of their country to be an integral part of the EU.

This study examines the challenges that the RNM has overcome and those that lie ahead to successfully complete its Euro-Atlantic integration.

The successes that the state of North Macedonia has achieved in terms of the rule of law, independence of the judiciary, market economy, tolerance between ethnic groups, which are necessary as values for joining the European Union, but also for bringing the country closer to European standards, are presented, and

improving the lives of its citizens, as well as its ability to fulfill the main commitment of the European Council decision to open accession negotiations.

The RNM faces a dual challenge: maintaining continuity by improving the quality of work to date and preparing to start negotiations. It makes serious efforts to bring its institutional potential in line with the level of its upcoming public obligations, using its available scarce resources in the most reasonable and purposeful way.

The general assessment of the European Commission is that R.N. Macedonia increased its efforts and recorded positive and sustainable results in key areas. As such, judicial reform, cases of high corruption, security sector reform and public administration reform are indicated. The European Union assessed that significant legislative steps have been taken to strengthen the independence of the judiciary.

Successes were confirmed in all the key areas that were set as tasks by the European Council in June 2018, and this is especially true for the judiciary. In this part, the report indicates significant progress made in strengthening the independence of the judiciary, referring to other relevant reports and evaluations in this institutional field.

Furthermore, the security and stability for the RNM that comes with NATO membership will have a positive impact on the security and stability of the entire Balkan region, by improving and strengthening bilateral and multilateral partnership and regional cooperation. As a member of NATO, the RNM will be able to contribute even more to the stabilization of the region.

With the membership of the Alliance, North Macedonia has strengthened its internal security, but also that of the region, where it has become an important factor of stability. As a member of NATO, it launched the first Air Policing mission, which

is of exceptional benefit to the member countries of the Alliance in order to protect the integrity of the airspace of the allied countries.

Full membership in the European Union remains a strategic goal of R.N. Macedonia. Therefore, a key priority is to start the negotiations for accession to the European Union as soon as possible, based on the achieved degree of economic integration, the adaptation of legislation and institutions, the building of good neighborly relations and the contribution to the process of regional cooperation.

The study covers the period from 1991, when the process of integration of the Republic of Macedonia into the European Union began, as well as the mission of the state authorities to cooperate with all entities to achieve the ultimate goal - membership. Also covered is the period of challenges for the SCM that led to the signing of the Stabilization and Association Agreement in 2001, which entered into force in 2004.

The acquisition of the status of a candidate country in 2005, which is a big step and progress towards achieving its the strategic goal of full membership in the European Union. The next part of the dissertation is devoted to the principles of the further negotiations and the expansion of the strategy of the Republic of Moldova for membership in the European Union from 2006. With these organizational principles in the European integration process of the Republic of Moldova, the Copenhagen accession criteria are confirmed as a condition for membership in the European Union. Achieving political consensus, on which particular emphasis is placed when making decisions to start negotiations. The European partnership and recommendations are presented in the content of the application for membership and in the annual progress reports and in the analytical reports as the main guideline in formulating the policy of the state authorities and the government.

Special emphasis is placed on the complex process of the European integration of the RNM, although it meets the condition for international recognition, due to the dispute with Greece over the name of the country, this process of recognition is realized slowly. The problem with the European integration of the RNM was highlighted by the EU summit that took place in Brussels in October 2019, when R. France challenged the RNM's aspiration to start negotiations for EU membership. The French position was not unconditionally accepted by the other EU member states. The Bulgarian position from the following November, 2020, was a kind of support for Paris.

The results of an empirical study based on a survey questionnaire are applied. This classic research tool paves the way for the establishment of a more serious analysis of EU membership, as well as concluding observations on it.

2. Object and subject of the research

The object of the study is the foreign policy course of the Republic of North Macedonia after the declaration of independence in 1991.

The subject of the study is the process of integration of the Republic of North Macedonia into NATO and the European Union and the reflection of the Euro-Atlantic orientation of the state in domestic and foreign policy terms.

3. The purpose of the development

The purpose of the development is to study the features and effects of the development of the processes of Euro-Atlantic integration in the foreign policy course of the Republic of North Macedonia. To achieve the set goal, the following main tasks have been defined:

- Examining the peculiarities of the development and constitutional structure of the Republic of North Macedonia after the declaration of independence.
- Analyzing the specifics in the accession process of the Republic of North Macedonia to NATO.
- Analyzing the current highlights and challenges facing the Republic of North Macedonia in the process of joining the European Union.

4. The main thesis in the study

The main thesis of the research is that the Euro-Atlantic orientation of the Republic of North Macedonia and the integration into NATO and the European Union are without alternative and contribute to the sustainable development and increase of the welfare of the citizens of the state. These processes also have a positive impact on the neuralgic region of South-Eastern Europe in particular, and the European Union as a whole.

5. Research approaches and methods

Content analysis. In terms of content analysis, an exploratory technique was used to draw repeated and valid conclusions from the data related to R.N. Macedonia in Euro-Atlantic integration. Intuitively, content analysis is characterized as a research method that will have the symbolic meaning of the messages regarding the aspirations of R.N. Macedonia on the way to the EU and NATO.

Comparative analysis. Through the comparative method, certain facts and events have been arranged and compared in this study regarding the fulfillment of the criteria set by the EU and NATO, of the countries applying to join their organizations, as well as the fulfillment of the same for the accession of the RNM. By means of the comparative method, the research emphasizes what is common and what is different in terms of the criteria on the part of the organizations and what North Macedonia has fulfilled for joining them. Important characteristics and goals of this method are: determination of common or similar questions, events, forms that will give systematization; discovering or monitoring the development, evolution, strategy, progress or the lag in the development of the defined - established issues and events in the process of the European integration of the RNM.

Collection of primary data through a survey (Survey research). In the study, this method was used to collect primary data through a survey, with the implementation of which data was obtained in connection with the thematic unit of the scientific work. The survey is used to identify and measure the characteristics, attitudes and behavior of people in the research on the Euro-Atlantic integration process of the RNM. The following information was obtained through the survey: personal information (about origin, age, belonging to a certain social group), past behavior,

planned future behavior or future sensitive information. The survey was conducted in several stages: a large number of respondents who will be selected based on probability (random selection) to represent their population and give a complete picture of the required information. The survey gave a realistic picture of people's opinion, their behavior and attitudes, satisfaction-dissatisfaction regarding the process of European integration of the RNM, i.e. determining the causes and consequences of the answers they gave.

II STRUCTURE OF VOLUME AND STRUCTURE OF THE DISSERTATION

The structure of the dissertation consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a bibliography. The total volume is 277 pages. The scholarly apparatus includes 275 footnotes. The content also includes a bibliographic reference of the literature used and cited, which contains 144 titles in Cyrillic and Latin, and a total of 99 websites. Among the literature used are studies and documents in Bulgarian, Serbian, English languages in the field of EU and NATO law, as well as information from the official websites of individual Euro-Atlantic institutions, the Secretariat for European Affairs, the Ministry of Foreign Affairs, the Parliament of the Republic of North Macedonia, including the internal and external policy of the Republic of Macedonia, published on the Internet, which are relevant to the topic.

The structure of the dissertation is as follows:

Introduction

Chapter One: The Republic of North Macedonia as an independent and sovereign state

1.1. Declaration of independence of the Republic of Macedonia. Recognition by the Republic of Bulgaria.

1.2. Internal instability in the Republic of North Macedonia after 1991.

1.3. Constitutional structure of the Republic of North Macedonia

Second chapter: The challenges of the Republic of North Macedonia in the process of joining NATO

2.1. Beginning and development of the partnership between the Republic of North Macedonia and NATO.

2.2. Peculiarities in the joining process.

2.3 The Republic of North Macedonia as the 30th member state of NATO

Third chapter: Current highlights in the process of accession of the Republic of North Macedonia to the European Union.

3.1. Historical development and nature of the European Union

3.2. Joining the European Union as a strategic interest of the Republic of North Macedonia

3.3. Challenges facing the Republic of North Macedonia in the EU accession process

3.4. Survey analysis

Conclusion

Bibliography

III BRIEF DESCRIPTION OF THE DISSERTATION

The introduction to the dissertation research focuses on all the challenges faced by the Republic of North Macedonia in the process of accession to the European Union, which it has overcome, as well as its integration into NATO. The successes achieved by the Republic of North Macedonia in terms of the rule of law, the independence of the judicial system, the market economy, tolerance between ethnic groups, which are necessary as values for entering the European Union, are presented. Also, the integration of the country to the European standards and the improvement of the citizens' lives, as well as the ability of the government to fulfill its basic duties in order to speed up the dream decision of the European Council to start the negotiation process, are protected. Special emphasis is placed on the difficult process in the European integration of the Republic of Macedonia. RNM, although meeting the condition for international recognition due to the dispute with the Hellenic Republic over the name of the country, this process of recognition is being realized slowly. It is also emphasized the problem of the European integration of North Macedonia at the EU summit held in Brussels in October 2019, when the Republic of France blocked the start of negotiations.

Chapter One: The Republic of North Macedonia as an independent and sovereign state

The first chapter of the doctoral dissertation examines the most important events for the Republic of North Macedonia in its history since its independence. First, the beginning of statehood is registered, which is divided into several historical periods from the first, the so-called Asnom period (1944/1945). The second period is the period of the establishment of the republic within the second, Avnoyska (socialist) Yugoslavia (1945 - 1991), and the third period is after 1991, i.e. the period of development of a sovereign and independent Republic of Macedonia.

At the same time, the challenges faced by the state after independence followed. As such, the problem with the recognition of the country's name at the international level, by the neighboring country, Greece, is brought up. This is due to the fact that for almost three decades the country has been named under the name - the former Yugoslav state of the Republic of Macedonia. On the other hand, the Republic of Bulgaria was the first to recognize the country under its constitutional name of the Republic of Macedonia.

A key point in solving the problem is the international agreement, the so-called "Prespa Agreement", concluded between the Republic of Macedonia and the Republic of Greece on June 17, 2018, in the village of Nivaci, near the Prespa Lake.

A detailed description is given that the independence of the Republic of Moldova as a sovereign and independent state was recognized for the first time by the Republic Bulgaria. This historical fact is from January 15, 1992, and in our opinion, the international legal act is due to several reasons.

Above all, this was motivated by the historical aspirations of the Bulgarian state in the 19th and 20th centuries, to realize its dreamed of national unification. But, this time in a European spirit by giving up territorial claims to North Macedonia, with official recognition of the state, but also with a clear clarification that Bulgaria is not committed to recognizing the existence of a Macedonian nation.

In addition to the dissertation work, several processes have been developed, as follows: the referendum on independence and sovereignty of the Republic of Macedonia; referendum on the territorial division of the country; composition of the new government, the so-called expert government; the composition of the parliament, as well as the military actions and boycotts carried out by the Albanian minority living in the country. In fact, their behavior was the cause of internal instability in the country. The final result of such actions is the Framework Agreement, signed on August 13, 2001, presented as a peace agreement.

Its principles are formulated by: preserving the sovereignty, territorial integrity and unitary nature of the state, as well as preserving the multi-ethnic nature of Macedonian society; promoting the peaceful and harmonious development of civil society; respecting the ethnic identity and interests of the citizens of the Republic of Macedonia; ensuring that the Constitution of the Republic of Macedonia fully meets the needs of all citizens and continuously reflects the development and maturity of the modern democratic state.

The implementation of the framework agreement fails to solve the problems that were at the root of the armed inter-ethnic conflict in the Republic of Macedonia. Namely, it further deepened the coexistence between the Macedonian people and the Albanian national minority.

Additionally, in the dissertation, the constitutional framework of the Republic of Macedonia was developed, i.e. the beginning of the statehood of today's Republic of North Macedonia, which began with the adoption of the first Constitution of the People's Republic of Macedonia on December 31, 1946, within the framework of the then Federal People's Republic of Yugoslavia. At the first session of ASNOM (the Anti-Fascist Assembly for the National Liberation of Macedonia), nine normative acts were adopted, four of which have a state-constitutional nature.

These acts laid the foundations of the state as a federal unit within the Democratic Federal Yugoslavia. At this session, the constitution of Democratic Federative Macedonia is proclaimed. "ASNOM is constituted in the supreme legislative and executive representative body of the people and the supreme governing body of "Democratic Federated Macedonia". The disintegration of the former Yugoslav state, in which Macedonia was one of its six socialist republics, then the citizens of the Republic of Macedonia confirmed their statehood and sovereignty through a referendum with the aim of establishing the Republic of Macedonia as a sovereign and independent state.

The declaration of sovereignty and independence, as well as the held referendum, are of great importance for the adoption of the new Constitution of the Republic of Macedonia. This structuring legal act was foreseen with the adoption of the Declaration of Sovereignty of the Socialist Republic of Macedonia.

Second chapter: The challenges of the Republic of North Macedonia in the process of joining NATO

The second chapter of the study clarifies the basic basis for the development of the partnership between the RNM and NATO. The Republic of Macedonia decided on Euro-Atlantic integration in 1993, at the same time when the People's Government - the Parliament, adopted a Resolution for the country's entry into NATO, a moment when the country from a security user in a short time turned into a trusted and compatible partner of the Alliance , which actively contributes to international security missions in the region and around the world.

NATO integration was set as one of the strategic goals of the RNM. In this context, the study focuses on the 1991 Strategic Concept, in which NATO members indicated that NATO policies and forces should adapt to post-Cold War changes. This concept confirms the key function of the international organization to: protect allies against aggression (Article 5 of the Washington Treaty). He also points to the need to strengthen and expand security in Europe as a whole through partnership and cooperation. This concept reduces the use of nuclear forces to a minimum level that will be sufficient to maintain peace and security.

In addition to NATO's defense dimension, it had to deal with economic, social and environmental issues as a way of promoting stability and security in the Euro-Atlantic area as a whole. This concept was actually the basis for the creation and formation of the Partnership for Peace (PfP) in January 1994. It is the main program of practical bilateral cooperation between NATO and individual partner countries, which represents a significant leap forward in the cooperation process. In 1997, it was establishe.

The Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC) to replace the North Atlantic Cooperation Council and build on its achievements, thus opening up a strengthened and more operational partnership.

The essence of partnership and cooperation at the multinational level consists in regular consultations and cooperation aimed at building transparency and trust throughout the Euro-Atlantic area. This mode of cooperation at the bilateral level requires the development of practical working cooperation between NATO countries, based on their specific situations and needs. The partnership process involves building dialogue and understanding between all participating countries, many of whom are former enemies as members of opposing alliances or have long been embroiled in regional, territorial, political, ethnic or religious disputes. The first step of the Republic of Macedonia in the NATO membership process is its inclusion in the Partnership for Peace program.

"The Republic of Macedonia was one of the first countries to adopt the Partnership for Peace initiative in January 1994. Therefore, in 1995, the Republic of Macedonia became a member of the Partnership for Peace, which, together with other partner countries, participated in the construction of the new security structure on the continent. As a confirmation of such an orientation, the full consensus of all parliamentary and extra-parliamentary political parties and the huge support of the citizens, which was expressed by the decision of the National Assembly - the Parliament of the Republic of Macedonia to join NATO, was given.

The research leads to certain characteristics that make up the country in the accession process. Such is the example that the accession of the Republic of North Macedonia to NATO is leading for its EU membership, primarily due to the fact that it is a political union with countries, some of which are leading EU members. Also due to the natural (nature) of the Atlantic Union, which is a military union and a

political union, which declares as its starting points the principles of peace protection, human rights and freedoms, democracy and the rule of law. The RNM Ministry of Defense has drawn up and adopted a number of national documents related to NATO membership. These are: air patrolling and airspace protection - Air Policing; Strategic review of defense 2018 of the Republic of Moldova. Long-term plan for the development of defense capabilities 2019-2028.

A priority in the implementation of the defense policy, in addition to the protection of independence and territorial integrity, is the protection of the population and critical infrastructure, in the event of crises, catastrophes, emergency situations and other risks and threats. For this purpose, it is necessary to apply the principles of standardization, inter-institutional interoperability and integration with NATO. Promoting and maintaining good-neighborly relations, strengthening regional cooperation and ensuring regional security and stability, as well as preventing cyber threats also remain top defense priorities. Through the use of NATO applications and programs it will be possible to identify issues in areas and areas of interest for security research. Joint intelligence is vital to all military operations. The control of individuals and entities in the NATO integrated system can provide access to vast amounts of intelligence and other important data that will prevent the entry of large numbers of suspicious and dangerous individuals. In the field of cybernetics, which is an important segment of the security policy of the RN Macedonia.

All these are the good directions that the system will follow in relation to NATO and will lead to the RN Macedonia becoming the 30th member country of NATO. It is stated that the Agreement on good neighborly relations between the Republic of Bulgaria and the RNM, when it was signed in August 2017, opened the door for North Macedonia to join NATO. With this treaty, it has been proven that

the country has the potential to strengthen security, stability and prosperity in the entire Western Balkans. On March 27, 2020, RNM became a full member of the Alliance. With NATO membership, the country strengthened its internal security, but also in the region, where it became an important factor of stability. The main advantage of NATO, apart from security, is allied solidarity, which is highly valued by all member countries, including the RNM.

Third chapter: Current highlights in the process of accession of the Republic of North Macedonia to the European Union

The third chapter first gives the general characteristics of the European Union. Its historical development from the founding of the European Coal and Steel Community, which is essential and through its treaties grew into the European Union. Its aim was to initiate economic solidarity in cooperation between Western European countries. As well as the possibility of their political rapprochement and building a new strategy for the good and unity of all European countries. Its gradual development, which was expanded and completed with the process of creating the five main European institutions: the executive power of the European Council, the Parliamentary Assembly or European Parliament, the Council of the Ministers, the Court of Justice of the European Communities and the Committee on Economic and Social Affairs and Affairs.

The structure underwent several inevitable changes due to the need to meet the new requirements of the European integration process. The first successful achievement of the European unification plan was the Treaty of Paris, which created the European Coal and Steel Community, signed on April 18, 1951 in Paris.

The need to form a political union created the Treaty on European Union, which was signed in Maastricht on 7 February 1992 and entered into force on 1 November 1993. This created new criteria for entry into the European Union resulting from the Copenhagen summit held in June 1993, the so-called Copenhagen criteria, the fulfillment of which presupposes a stable democratic government that respects the law and human rights. This marks a new stage in the process of creating a strong unity between the peoples of Europe. The agreement with the EU opens a new stage in the process of creating the European community with a single goal, strengthening the new type of democracy and ensuring the successful operation of the institutions in the direction of the economic and social development of the European member countries.

In 2007, another treaty was signed - the Treaty of Lisbon, which entered into force on December 1, 2009 year. This treaty finally entered into force and preserved the dichotomy in how the different areas of competence of the European Union were arranged.

Moreover, the study focuses strictly on accession to the European Union as a strategic interest for the RNM.

To achieve this goal, all its state institutions were directly involved in the implementation of the Accession Partnership priorities. Precisely, for this purpose, the European Union in 1992, established an Arbitration Commission to determine which of the former Yugoslav republics met the requirements to be independent states. The commission was composed of the presidents of the constitutional courts of several European countries, headed by Robert Badinter. The conclusion was that the Republic of Moldova meets the condition for international recognition, but due to the dispute with Greece over the name of the new country, this process of recognition was difficult and slow to materialize.

In this context, the situation and the name negotiation process facing the Republic of North Macedonia is described. It lasted almost three decades. The development of the dispute between the two parties ended with the signing of the Prespa Agreement on June 17, 2018.

In December 1995, the first diplomatic relations began with the opening of its diplomatic mission in the European Union. The progress of the RNM towards the European Union consists in the implementation of the given reforms and respect for the criteria of the European Council defined in Copenhagen. In April 1997, the Republic of Moldova signed the first Cooperation Agreement with the European Union, as well as the Agreement in the field of transport, and then the textile industry. The cooperation agreement is the first complex legal act of the Republic of Moldova, which was signed with the European Community and entered into force on January 1, 1998.

In 1998, the European Union opened a permanent representation, i.e. Office of the European Commission in the Republic of Moldova, which in March 2000 was transferred to the Delegation of the European Commission. In February 1998, a ministerial-level meeting between the Republic of Macedonia and the European Union was held for the first time in the city of Ohrid. In May 1999, the European Commission created a framework for the cooperation of the European Union with the countries of the Western Balkans through the Stability in South-Eastern Europe Act (act) and proposed a new Stabilization and Association process. The essence of this process is to offer the countries of the Western Balkans closer cooperation with the European Union by concluding association agreements similar to the European agreements that were concluded with the countries of Central and Eastern Europe.

The Macedonian government submitted its application for membership in the European Union on March 22, 2004, in Dublin, to the then member state that

presided over the Union Council - Ireland. This officially confirmed the political commitment of the Republic of Macedonia to membership in the European Union. The Treaty of Lisbon in 2009 actually paved the way for institutional reforms for new enlargements with new EU member states, including the Republic of Macedonia.

The dissertation also states the mission of the state authorities in the process of joining the European Union, the priority goals and strategic directions and challenges of the RNM in the process of EU integration. Also, participation in the national program for the adoption of the law of the European Union.

In December 2005, after the Republic of Macedonia received candidate status, the following year in March, the Government of the Republic of Macedonia approved the Draft Program for the Adoption of EU Law (NPPA). A national program for the adoption of EU law is a comprehensive plan of activities related to the harmonization of legislation that the country must fulfill in order to qualify as a member of the EU. This program provides a clear picture of the implementation of the necessary policies, reforms and measures. The report of the European Commission was given with a recommendation for negotiations on RNM - 2020, which at the last meeting once again confirmed that North Macedonia is ready to start negotiations for EU membership.

The overall assessment of the European Commission is that the RNM has stepped up its efforts and achieved tangible and sustainable results in key areas. These include judicial reform, high corruption cases, security reform and public administration reform. Brussels assessed that significant legislative steps had been taken to strengthen the independence of the judiciary.

Regarding the second area, Security and Intelligence Reforms were made, the report first talks about the reforms in the security and intelligence sector, where it states the new law and the creation of the Operational Technical Agency (OTA) or the National Security Agency (ANSA). . The report distinguishes between the old system of operation when the UBC was operating and the current NSA and points to the enhanced supervisory capacity of these services, but also to their compatibility.

In the third area, the report examines reforms in public administration and indicates activities to improve the transparency and accountability of the administration, as well as efforts to digitize and simplify citizens' access to the administration, as well as the provision of basic services. Also important to this report is that in several places in the key areas of justice and the fight against crime and corruption it is stated that the performance, track record - of ie. experience, namely tangible results in the fight against corruption and strengthening the judicial system they are making progress and concludes that this report concludes much more than the adoption of laws and the adoption of laws.

In the study, the greatest emphasis is placed on the challenges of the Republic of North Macedonia in the process of joining the EU. Such was the EU Summit held in Brussels in October 2019. The Republic of France contested the RNM for the start of EU membership negotiations, although more than half of the 28 EU members, as well as the leading people of the EU, until then openly supported the opening of the road to the Union for the country. Despite the persistent request from the presidents of the main institutions - the Council, the Commission and the European Parliament - the three governments insisted that they start accession negotiations with Albania and the RSM in 2019. France has vetoed the meeting of foreign ministers in Luxembourg. According to France, the EU currently faces too many challenges to

allow more Balkan countries to enter. France has argued, as it has repeatedly said, like President Emmanuel Macron, that the EU must first reform internally and create a common policy to fight climate change and migration.

The conditions were that North Macedonia would make additional reforms before the start of negotiations would be approved. France's plan was to change the rules for countries wishing to join the EU. This document is a three-page appendix explaining the future of the phases that are to replace the previous chapters. The two key demands of Paris are given: first, stricter conditions and reversibility of the process, which are listed in the first point of the document. Second, the conclusion of each phase of the negotiations will open up opportunities for concrete benefits such as increased financial support and participation in the work of the EU institutions. According to the document, the main change is the seven phases, which should replace the 35 chapters through which the negotiations have been conducted so far.

On August 1, 2017, the Republic of Bulgaria and the Republic of Macedonia left an impression that they are sending a strong message to the European Union and NATO that the Balkan countries are building a bridge of cooperation for a promising future for their citizens, by signing the Treaty of Friendship, Good Neighborliness and Cooperation . The Prime Ministers of the Republic Macedonia and the Republic of Bulgaria, Zoran Zaev and Boyko Borisov signed the Treaty of Friendship, Good Neighborliness and Cooperation on this day in Skopje.

Namely, after the announcement of the Good Neighbor Agreement between the Republic of Bulgaria and the Republic of North Macedonia, in the following year 2018, contradictions arose related to the work of the "Joint Commission on Historical and Educational Issues" under the co-chairmanship of Prof. Angel Dimitrov and Prof. Dragi Georgiev. Initially, the committee made some progress

and decided on figures/persons from general history such as St. Saint Cyril and Methodius, Saint Clement of Ohrid, Saint Naum of Ohrid and Tsar Samuel to be celebrated together. The next few meetings marked a turning point in the Commission's work. At the end of November 2019, the members of the commission from the Republic of North Macedonia stopped their participation in the meetings, with which the bilateral relations did not make a significant contribution in many areas.

Bulgarian President Rumen Radev made a statement to Macedonian President Georgi Ivanov in Skopje, clarifying that: "For the Bulgarian side, it is important that the future name of the Republic of Macedonia does not have geographical determinants that can be accepted as claims to the Republic of Bulgaria." In this direction, the signing of the Prespa Agreement was also approved by the Bulgarian Prime Minister Boyko Borisov, and welcomed by the Ministry of Foreign Affairs in Sofia. But at the same time in Bulgaria it was noted that the name of the Republic of North Macedonia should not be interpreted as a basis for a possible change of the existing borders or claims to the language, culture, history and identity of the neighbors.

A year later, officially on 17.11.2020, Bulgaria presented conditions for the start of the negotiation framework of the PCM. Bulgaria set three conditions to be included in the negotiation framework: Adherence to the language formula of 1999 and ratification by the Friendship and Good Neighbor Agreement; Roadmap for the implementation of the 2017 Agreement; A very clear statement that the claims of the Macedonian minority in the Republic of Bulgaria will not be supported.

The Bulgarian government adopted a framework position, which was confirmed by a Declaration of the Bulgarian Parliament. The position contains new conditions for the Republic of North Macedonia, resulting from the Agreement on

Friendship, Good Neighborliness and Cooperation between the Republic of Macedonia and the Republic of Bulgaria from 2017, (referred to as the MK-BG Friendship Agreement). "The new enlargement methodology recently approved by the EU Council calls on all countries to refrain from abusing outstanding issues during the EU accession process," but did not rule out the possibility of a veto. Dealing with the new challenges posed by Bulgarian views may have a number of consequences that can be observed at different levels for the RS accession process. Macedonia, for the region, for EU enlargement and for foreign policy.

A series of other events followed. On October 6, 2021, the European Union summit was hosted by the Republic of Slovenia, Brdo. Slovenian Prime Minister Janez Janša organized an official reception for the participants of some EU member states and the high representatives of the countries of the region. At the summit, Bulgarian President Radev Rumen emphasized the 5+1 agenda on the agenda, specifying the conditions required from Sofia to Skopje.

The five points cover the issue of the short name, the topic of the language of hatred against the Republic of Bulgaria and the Bulgarians, the request for rehabilitation of the victims of communism, the work of the two commissions of the two countries, non-interference in the internal affairs of the Republic of Bulgaria, and the sixth point envisages the Bulgarians as an ethnic community, to be mentioned in the preamble of the Constitution of the Republic of North Macedonia.

To address this problem, it was concluded that the accession process, in order to restore confidence on both sides and use its full potential, must be based on strong conviction, mutual trust and clear commitments on both sides. This means that the leaders of both countries must more credibly fulfill their commitment to carry out the necessary fundamental reforms, whether they relate to the rule of law, the fight against corruption, the economy or ensuring the proper functioning of democratic

institutions and public administration. as well as harmonization of foreign policy. EU member states are rightly concerned and must be confident in the unequivocal political will of the parties, as evidenced by structural and concrete reforms. Also, the leaders of the two countries should make additional efforts to strengthen regional cooperation and good neighborly relations to bring stability and prosperity to their citizens.

All countries should refrain from abusing unresolved issues during the EU accession process. In the same spirit, Member States and institutions must be united in the region, sending clear signals of support and encouragement and speaking clearly and honestly about shortcomings when they arise. All this leads to the postponement of the accession process of the RNM to the EU and questioning the EU's foreign policy towards the region. Although the negotiating framework is an EU document, North Macedonia has no say in its adoption. If the RSM accepts the Bulgarian interpretation of the Friendship Agreement between the two countries, it may be counterproductive for the stability of the country and the region, therefore it will be in conflict with the interests of the EU.

The above concludes that it may lead to the postponement of the accession process of the RNM to the EU and the questioning of the EU's foreign policy towards the region. Although the negotiating framework is an EU document and the RNM has no voice in its adoption. To the extent that North Macedonia accepts the Bulgarian interpretation of the Treaty of Friendship between the two countries, it could be counterproductive for the stability of the country and the region because it would be in conflict with EU interests.

On this matter, the opinion and position taken into account of the Macedonian state leadership is that they will continue to negotiate with the Republic of Bulgaria until the last moment, to peacefully deal with the problem and find a common

solution that will satisfy both parties. According to them, history and geography cannot be changed, but therefore the future can be changed. It should also be borne in mind that if the dispute between R.N. Macedonia and R. Bulgaria is resolved, the start of negotiations may be postponed again due to the dissatisfaction of some member states with the reforms implemented in Albania, whose case is closely related to that of R.N. Macedonia, the same member states do not want to separate them, in order to maintain peace in the region.

Analyzing the interstate relations Sofia-Skopje, it is very important in order to get out of the dead end to work with different intensity on the two only possible tracks: One of the great interdisciplinary topic for the Bulgarian spiritual and cultural the historical heritage in the geographical area of Macedonia, directly affecting the current Macedonian socio-political reality being formed; The other of the need to solve the practical problems that have been suppressed for years in all spheres by a full-fledged bilateral cooperation, mutually beneficial and in absolute harmony with the values of the EU.

In continuation of the dissertation work, the positive and negative aspects of the accession of the Republic of North Macedonia to the EU are addressed. These include: increased political stability, economic security and development of a functioning market economy; macroeconomic stability, increased foreign investment growth factor for living standards; standardized legislation and security sector reforms. Negative sides are the increased prices and costs for the budget of the European Union.

The conclusion is completed along with the methodology used in connection with the rational utilitarian standardized questionnaire survey conducted (investigating the current EU accession policy of the Republic of Macedonia and its conclusions. They conclude that the citizens of the Republic of North Macedonia

have a declining enthusiasm for membership in the EU and regarding perceptions of the importance of EU membership, most respondents do not believe that the country is ready to join the EU. Most of them to some extent believe in this progress, with little difference between those citizens, who do not at all believe in the progress of the Republic of Macedonia in the EU integration process. Almost a third of the citizens are convinced that North Macedonia will never enter the EU.

The main conclusion summarizes that RNM, from the very beginning of building its independence, Macedonia chose NATO membership, to build a new security architecture, to ensure greater stability and security without drawing dividing lines, to build peace and security with all countries and its policy, to match and flow with the policies of other NATO countries. For the realization of this strategic commitment, RNM undertook a number of activities that lead to techno realization.

Macedonia's road to European integration seems too long for the country. As for the membership of the RNM in the EU, it should not differ much from that for membership in NATO. North Macedonia knows that although it has become a member of NATO and is expecting a positive answer to join the EU at any moment, these two organizations are not protected and predetermined for a long time to come. In them R.N. Macedonia will have to adapt to transformation and development in order to realize its interests in the visibly changed global environment.

Although North Macedonia is making serious efforts to join the EU, slow reforms in the country are evident, especially in the economy. Failure to confront the real situation in certain areas, as well as internal party problems, coalitions with the largest ethnic minorities and a vacuum in the construction of the country's foreign policy relations with its neighbors, especially at the moment with the Republic of Bulgaria.

The desired membership of the RN Macedonia is under the control of the European Union.

The European Union must understand that in this process of membership of North Macedonia in its ranks, much more than political support is needed and is needed. Due to the fact that the state needs financial resources to stimulate economic life and create new jobs, which will prevent extremism and threaten the progress made so far. If the RNM has not solved some of the problems in these directions, there is a danger that some retrograde forces will bring back the ethnic issues and security issues on the political scene, which in turn will lead to the return path to the EU.

IV. DISSERTATION CONTRIBUTIONS REFERENCE

1. As a scientific contribution to the research, the investigated effects of the development of the Euro-Atlantic integration processes of the Republic of North Macedonia, which will lead the country to sustainable development and increase the well-being of its citizens, and that these processes have a positive impact on the Balkans and the European Union, are presented.
2. Scientific information in the study is the information that is accumulated in the database obtained through a survey questionnaire, which paves the way for creating more serious analyzes of EU membership.
3. A comparative analysis was presented, with the help of which facts and events related to the fulfillment of the EU and NATO criteria were sorted, as well as their fulfillment in the process of Euro-Atlantic integration of the RN Macedonia.
4. Conclusions obtained from the responses from the survey questionnaire, through which the study was conducted on the rationally used (utilitarian) standardized

questionnaire (study of the current policy for the entry of the RN Macedonia into the EU), in the district, in September and October 2020 year.

5. The importance of the Euro-Atlantic orientation of the RN Macedonia was confirmed. If the start of negotiations on the accession to the EU does not take place, the problems may acquire another dimension and go in another direction, there is a danger that some retrograde forces will return to the political scene national, ethnic and security problems.

II. LIST OF PUBLICATIONS ON THE THEME OF THE DISSERTATION

1. Globalization, the functioning of the state and identity.

(Ninth International Scientific Conference, European University of the Republic of Macedonia, 2019, report published under number 316.334.3.063.6: 321);

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2019/12/IJSA-IDEA-Vol.3-No.6.pdf>
page 107, IDEA International Journal of Science and Arts, European University

2. International Alliance for Pandemic Success

(10th International Scientific Conference, European University Skopje, 2020),
Report published under number-616.98: 578.834 -036.21 (100);

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/01/IJSA-IDEA-Vol-4-No-8-2-min.pdf>, page 71 IDEA International Journal of Science and Arts , European University

3. The influence of Covid - 19 conditions for the creation of international crime and corruption, The Eleventh National Conference of Doctoral Students, Postdoctoral Students and Young Scientists in the Field of Law, (Institute for the State and Law at BAS, Kazanlak - R.Bulgaria, 2021) ;

4. The pandemic is proof of disrespect for human freedoms and rights in international frameworks, (International Journal of Science and Arts - “IDEA” ISSN:2545-4560 (on-line), Report published under number: UDC: 341.231.14-021.244] : 616.98: 578.834} -036.21 (100) Skopje, 2021

<https://www.eu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/12/IJSA-IDEA-Vol-5-No-10-FINAL.pdf>, page 51, IDEA International Journal of Science and Arts, European University